

SINGE CURS II

Metabolismul eritrocitar. Eritrocitele sunt saci cu Hb, a caror principala functie este transportul gazelor respiratorii, ce are o mare componenta pasiva: difuziunea gazelor. Eritrocitele sunt lipsite de nucleu, mitocondrii si RE, metabolismul lor fiind foarte scazut: ele participa cu doar 0,1% la metabolismul energetic general (2cal/24ore). Singura sinteza realizata este a **glutationului**.

Hematiile necesita energie pentru: mentinerea formei, a deformabilitatii eritrocitare, asigurarea concentratiilor fiziologice de o parte si alta a mb.eritrocitare, a electrolitilor (Na, K), mentinerea Fe in stare feroasa, mentinerea gruparilor sulfhidrice SH in stare activa, redusa, stare necesara pentru fixarea si eliberarea de O₂ si CO₂. Toate aceste necesitati sunt asigurate exclusiv prin metabolizarea glucozei.

100mL de masa eritrocitara consuma 0,3-0,4mg glucoza/ora. Alterarea procesului de energogeneză eritrocitara duce la modificarea formei eritrocitului: sferocit, echinocit, stomatocit, sau la modificari ale functiilor acestuia: oxidarea Hb. In toate aceste situatii, apare fenomenul de hemoliza patologica, intravasculara, adica anemia hemolitica de cauza corpusculara. Absenta din hematie a enzimelor ciclului Krebs si a citocromilor asigura un consum extrem de redus de oxigen: 5 μ Loxigen/ora/mL masa eritrocitara).

Din toata glucoza patrunsa din plasma in eritrocit prin mecanism activ insulino-independent, de difuziune facilitata, 90% este metabolizata pe **calea glicolitica a ciclului Embden-Meyerhoff-Parnas**, iar 8-10% - pe calea oxidativa a suntului pentozofosfatilor. In cazul deficitului de enzime cheie ale glicolizei, apar alterari eritrocitare ce duc la aparitia anemiilor hemolitice de cauza corpusculara. La 37°C la adult, singele consuma 15mg glucoza/100mL/ora; pastrat cîteva ore la 37°C, scade glucoza disponibila si apar modificari eritrocitare. Metabolizarea glicolitica a unei molecule de glucoza elibereaza energie pentru sinteza a 4 molecule de ATP, dar 2 molecule de ATP sunt consumate in prima etapa a glicolizei. Deci cistigul net este de numai 2 molecule de ATP pentru fiecare molecule de glucoza utilizata. Randamentul energetic al glicolizei anaerobe este de 30%, mult scazut comparativ cu celulele ce au echipament enzimatic complet.

Glicoliza anaeroba are 3 enzime cheie: hexokinaza (HK), cu rol de "dispecer" ce impiedica uzura hematiei prin limitarea aportului de glucoza, fosfofructokinaza (PFK), si piruvatkinaza (PK). Activitatea lor nu este reglata prin inductie sau represie, ci prin **tranzitii alosterice** si mecanisme de feed-back, intrucit hematiile nu sintetizeaza proteine. PK este inhibata de ATP si activata de fructozo-1,6-difosfat. Activitatea HK nu depinde de nivelul glicemiei, ea avind o slaba afinitate pt.glucoza, ci de nivelul de glucozo-6-P, 2,3-DPG, ATP si glutation.

PFK e inhibata de cresterea concentratiei de ATP si activata de ADP, AMPc si fosfoizomeraza.

Suntul pentozelor nu are propriu-zis rol energetic, dar este singura cale metabolica de sinteza eritrocitara a NADPH, necesar pentru mentinerea in echilibru a sistemului oido-reducator glutation redus/glutation oxidat si pentru protectia antioxidantă a Hb.

Suntul Rapoport-Luebering este calea specifica a hematiei pt.sintetza de 2,3-DPG, compusul eritrocitar cel mai abundant. Enzima limitanta a suntului este o fosfataza cu afinitate scazuta pentru substrat, ceea ce permite acumularea de 2,3-DPG in eritrocit in

conditii fiziologice. Principala functie a 2,3DPG este de reglator al proprietatilor alosterice ale Hb, deci de el depind functiile hemoglobinice. Există un echilibru între cantitatea de 2,3DPG și raportul ATP/ADP: în hipoxie, crește cantitatea de 2,3DPG și scade valoarea raportului, ca urmare se va scurta circuitul sănătății și valoarea raportului ATP/ADP va crește.

Metabolismul glutationului, tripeptid format din glutamat, glicocol și cisteina sintetizat în eritrocit, este strins legat de sănătății pentozelor. El este placă rotundă a metabolismului eritrocitar, având rol esențial în aparierea antioxidantă a mb. hematiei, a Hb și a grupărilor tiolice, datorită grupărilor SH ale cisteinei. Agentii oxidanti pot fi sururi de metale grele, droguri, derivati de anilina.

Reducerea metHb. În hematia normală, 1% din Hb este metHb (hemiglobină), formă oxidata, inactivă a Hb, cu Fe⁺⁺⁺. Reducerea metHb este realizată de un sistem enzimatic complex, NADH și NADPH-diaforaze, corelat cu glicoliza anaeroba și cu sănătății pentozelor. Acest sistem este funcțional la copil la 3 luni după naștere, ceea ce face ca riscul de metHb-emii tranzitorii la nou născut să fie ridicat, datorită diferențelor toxice (inclusiv medicamente) sau infecțiilor bacteriene ale tubului digestiv sau în cazul intoxicațiilor cu nitrați. Reducerea metHb se face prin administrare de acid ascorbic și albastru de metilen.

Hemoglobina. Fiecare eritrocit conține 27-34 pg Hb. (HEM). La o volemie de 5L de singe, și o concentrație de 15g Hb%, există 900g Hb. GM este de 64500. Iesita din hematie, Hb este filtrată la nivel renal sau rapid catabolizată de celulele SRE. Este o hemoproteiină tetrameră, alcătuită 90% din globină și 10% din gruparea prostetică, hemul, o metaloporfirină care conține Fe⁺⁺. La adult, HbA conține 2 lanțuri alfa cu 141aa și două lanțuri beta cu 146aa, legate prin legături labile, puncte de H sau legături Van der Waals. Cele 4 lanțuri realizează o structură globulară compactă, care are în vecinătatea suprafeței externe 4 cavități, punghile hemului. Există zone de contact între lanțurile subunităților vecine, alfa1-beta2 și alfa2-beta1. În axul moleculei există o cavitate centrală cu 2 mici fosete, care separă lanțurile alfa și beta, fosete în care se fixează 2,3DPG. **Hemul** este gruparea prostetică a unei serii de pigmenți respiratori: Hb, mioglobina, citocromi, și unele enzime oxido-reductoare: catalază, peroxidază. El este o feroprotoporfirină alcătuită din Fe⁺⁺ și un heterociclu tetrapirolic, protoporfirină IX. Biosinteză hemului se desfășoară în precurzori eritrocitari. Fe este inserat în centrul inelului porfirinei sub acțiunea enzimei **ferochelataza**.

Cea mai abundentă proteiină membranară a hematiei este schimbatorul de anioni Cl-HCO₃ (AE1). (~1 milion/hematie). **Cea de a doua proteiină membranară ca nr.de molecule este AQP1 (200000/hematie), ce asigură o mare parte (peste 50%) din permeabilitatea hematiei pentru CO₂.**

Metabolismul Fe. Necesarul zilnic este de 20-25mg. Hb conține cea mai mare parte de Fe din organism, 70%, adică 2g. Restul este stocat ca feritină sau hemosiderină, o mică parte este continută în mioglobina și o parte este legată de transportorul plasmatic, transferină, alcătind compartimentul labil. În aproape totul Fe este reciclat din catabolizarea hematitilor imbatrinate. Doar 5% din necesarul de Fe pentru hematopoieză provine din tractul gastrointestinal, absorbtia zilnică fiind de 1mg/zi. Pierderile zilnice de Fe sunt realizate prin fecale, urină, transpirație, fanere (descuamare tegumentară).

Absorbția de Fe maximă are loc în duoden și jejunul proximal. Fe hemică se absoarbe mai bine comparativ cu cel nehemică, care se absoarbe exclusiv la nivel duodenal.

Vitamina C reduce Fe feric la Fe feros, crescind absorbtia acestuia. Enterocitul preia Fe nonheminic printr-un transportor de metale divalente (DMT1). Fe feric este redus la Fe feros de reductaza ferica, la suprafata apicala a membranei enterocitului. Concentratia Fe in citosolul enterocitelor, unde e legat de **mobilferina**, reprezinta "bariera" pentru trecerea Fe in plasma, efectul avind o latenta de cîteva ore. De la nivelul celulelor din tractul digestiv, Fe este preluat de **transferina, o proteina cu 2 situri delegare a Fe**, cara se masoara drept TIBC (Total Iron Binding Capacity). Cantitatea de Fe legata de transferina se masoara ca sideremie: 80-120 μ g%. Macrofagele "doica" din MH preiau Fe transportat de transferina prin endocitoza si il furnizeaza precursorilor eritrocitari, care au receptori pt.transferina, ca si reticulocitele. Acestei receptori lipsesc de pe mb.hematiei adulte. Odata eliberata de Fe, transferina este transportata inapoi in plasma de catre macrofage. Transferina este si o proteina de transport citosolic.

Stocarea Fe se face in macrofage, ca **feritina**, un amestec hidrosolubil de Fe^{++} , OH^- si O_2 , invelit de o proteina, **apoferitina**.

In macrofage, Fe mai poate fi depozitat ca **hemosiderina, un agregat amorf de molecule de feritina, desprinse de pe apoferitina**, din care Fe este mai greu preluat pentru sinteza Hb decit din feritina. Macrofagele din MH si splina indeparteaza excesul de feritina si hemosiderina din precursorii eritrocitari.

Tipurile de Hb fiziologice. Hb embrionare Gower I (zeta2 epsilon2), Portland (zeta2, gamma2), Gower II (alfa2, epsilon2), HbF (alfa2, gamma2). La adult, 96-98% este HbA (alfa2,beta2), si 1,5-3%-HbA2 (alfa2,delta2). La adult persista HbF,0,5-1%.

La diabetici exista Hb glicozilata, ce are trei forme: HbA1a, HbA1b si HbA1c, rezultate in urma cresterii continutului de G-6-P in hematie. Glicozilarea este ireversibila.

Senescenta eritrocitara. Zilnic, 360 miliarde de hematii sunt indepartate din circulatie si inlocuite cu elemente tinere.

Durata de viata a hematilor este de 115-120zile. Pe masura ce imbatrinesc, hematii sufera o serie de modificari: au tendinta la sfericitate, scade continutul lor in K^+ , Ca^{++} , esteri fosforici, lipide totale, colesterol, ATP, 2,3-DPG, grupari SH, scade utilizarea glucozei, scade activitatea enzimatica, scade deformabilitatea eritrocitara, creste fragilitatea mecanica si osmotica, creste continutul de metHb, ca urmare a reducerii activitatii metHbeductazei si diaforazelor, creste continutul de HbA2,cu afinitate crescuta pt. O_2 , creste viscozitatea interna eritrocitara, creste continutul de Na^+ , scade fosforilarea spectrinei, scade progresiv continutul de acid sialic, adevarat "cenzor" al duratei de viata a hematilor. Toate glicofoinele din mb.eritrocitara sufera desalinizare. Hematiile imbatrinite expun pe suprafata mb. **factorul de senescenta eritrocitara, un glicopeptid prezent doar pe mb.hematilor imbatrinite, ce nu contin acid sialic.** Acesta este recunoscut de macrofagele splenice.

Hematiile imbatrinite mai expun pe versantul extern al mb. **fosfatidilserina, ce reprezinta inca un semnal de recunoastere de catre macrofage a hematilor imbatrinite. Captarea hematilor imbatrinite de catre macrofage se face printr-un sistem beta-galacto lectinic, propriu acestora.**

Hemoliza fiziologica (eritroliza) are ca principal splina; ea se desfasoara si la nivel hepatic, precum si la nivelul MH. Sediul eritrofagocitozei este pulpa rosie splenica. Etapele acesteia sunt: aderenta hematiei la suprafata macrofagului, inglobarea si digestia

prin formare de fagolizozmi, ce contin hidrolaze lizozomale. Acestea distrug in cîteva minute eritrocitul inglobat.

Hematiile normale sunt fagocitate fara fi fragmentate in preralabil, iar cele patologice sunt initial fragmentate, apoi fagocitate. Din catabolizarea Hb rezulta globina, hidrolizata in aa ce vor intra in fondul comun metabolic de aa, proces responsabil de mari pierde energetice, ce reprezinta o importanta parte din MB, si hemul, care este convertit in bilirubina, printr-un complex proces enzimatic. Eritroliza fiziologica duce la eliberarea in plasma a unei mici cantitati de Hb, care este legata de o alfa2-glicoproteina de origine hepatica, denumita **haptoglobin**. Complexul Hb-haptoglobin este captat si metabolizat la nivelul celulelor din SRE, mai ales la nivel hepatic.

Reglarea eritropoiei. Se realizeaza predominant prin mecanisme de tip feed-back asupra celulelor nediferentiate, semnalele declansatoare provenind de la nivel tisular, datorita variatiei aportului de oxigen.

Reglarea umorală a eritropoiei este realizata de **eritropoietina si de factorii de crestere necesari regenerarii cel.stem MULTI-CSF: IL3**, o glicoproteina cu GM20-30Kdaltoni, importantă pentru toate liniile celulare, ce actioneaza asupra cel.pluripotente timpurii, pentru autointretinere (hematopoeza de tip homoplastic) si pentru diferentierea cel.pluripotente, in celule diferențiate "comise" (hematopoeza heteroplastica). IL3 este esentiala la nivelul MH pentru asigurarea celulelor responsive la eritropoetina. IL3 este sintetizata de LT si de celulele epiteliale timice.

Eritropoietina (E) (46kD) este produsa 90% in corticala renala si partea externa a medularei renale de celule fibroblast like interstitiale si 10% de celulele Kupffer din ficat, eliberarea sa in plasma fiind in principal raspunsul la hipoxie al acestor celule. Precursorii timpurii ai eritrocitelor nu au receptori pt E, ci pt.IL3. E este absolut necesara pentru transformarea celulelor BFU-E in CFU-E, adica proeritroblasti (CFU-E-colony-forming-units-erytroid), primele celule din seria rosie care sintetizeaza mici cantitati de Hb. Prin feed-back negative, cind scade presiunea partial a O₂ in corticala renala, creste producerea si eliberarea de E in circulatie.

Receptorul pentru E (EpoR) este exprimat de precursorii seriei rosii, de celule endoteliale, megacariocite si neuroni, fiind implicat in protectia impotriva hipoxiei. In absenta E (ligand), receptorul se gaseste pe suprafata celulei ca dimer inactiv. Prezenta E induce o modificare conformationala ce duce la activarea tirozin-kinazei Janus Kinase 2 (JAK2), atasata de receptor. Activarea JAK2 duce la fosforilarea segmentului citosolic al EpoR si fosforilarea unor molecule din citosol cu rol in semnalizarea catre nucleu, cum este STAT5 (Signal Transducer and Activator of Transcription 5 = transductor de semnal si activator al transcriptiei 5). In urma fosforilarii de catre JAK2 a multor proteine celulare si a proteinelor STAT apar modificari in expresia unor gene care induc supravietuirea, proliferarea si diferențierea precursorilor seriei rosii. Absenta E blocheaza eritropoieza la stadiul de proeritroblast.

Producerea de E este stimulata de h.androgeni, alcaloza, catecolamine prin mecanism beta-adrenergic. E initiaza sinteza de Hb la nivel medular, scurteaza timpul de tranzit medular al eritroblastilor in curs de maturare si stimuleaza eliberarea de reticuloci in singele periferic.

Anemii prin nivel scazut de E exista in: insuficienta renala cronica, hipotiroidie (dat.scaderii consumului de O₂), hipopituitarism (prin scaderea de gonadotropi), hiperparatiroidism (dat.calcificarilor renale corticale).

Reglarea nervoasa a eritropoezei este realizata prin cale reflexa, prin stimularea chemoreceptorilor sinocarotidiensi, eferentele bulbare adrenergice determinind prin intermediul n.spanhnici la nivelul MH cresterea eliberarii de reticulocite si hematii adulte in singele periferic.

Poliglobuliile. Policitemia vera se caracterizeaza prin cresterea nr.de hematii, trombocite si neutrofile, ea putind evolua spre leucemie granulocitara cronica si deces in cea de a treia etapa de evolutie a bolii. Semnele clinice si paraclinice majore sunt splenomegalia, afectarea severa a microcirculatiei (cerebrale,hepatosplenice), cresterea Ht si a nivelului de ac.uric in plasma.

Poliglobuliile secundare apar in cazul: fumatorilor (prin cresterea compensatorie a nivelului de E), Hbpatilor si hipoxemiilor cr.,precum sint bolile respiratorii cr., Sd.de apnee in somn+obezitate (Sd. Pickweek), boli congenitale cardiace cianogene cu sunt dr-stg.

Alte situatii sint cele in care exista exces de E: carcinom renal, rinichi polichistic, hidronefroza, rejetul de grefa renala (mecanism inca neelucidat), tumori extrarenale secretante de E situate la nivel hepatic (sindrom paraneoplazic), feocromocitom, tumori cerebeloase, leiomiom uterin de mari dimensiuni (benign),care prin compresie mecanica asupra a.renale, duce la exces de E. In Sd.Cushing si in cazul aportului exogen de androgeni, creste eliberarea de E.

Antigenele eritrocitare. Pe suprafata hematiilor exista un mare numar de antigene (ag), grupate in sisteme antigenice, cele mai importante din p.d.v. al transfuziei de singe fiind si primele doua descoperite, sistemul AOB,descoperit in 1900 de Landsteiner si sistemul Rh,descoperit in 1940 de Landsteiner si Wiener. Fenotipic, s-au gasit aprox.30.000 de tipuri sangvine,iar genotipic, au fost diferențiate aprox.200.000 genotipuri. Antigenele eritrocitare sunt strucuri glico- si lipoproteice, ce apar in primele saptamini de viata IU,si care de obicei, raman nemodificate toata viata. In anumite cazuri, cum sunt anumite leucemii acute, dispar ag.A din sistemul AOB si antigenele I din sistemul II.

Antigenele sistemului AOB. In Europa, ordinea descrescatoare a prezentei ag.A si B.pe suprafata hematiilor face ca grupa de singe cea mai frecvent intlnita sa fie A, urmata de grupele O si B, pentru ca cel mai mic procent de indivizi sa apartina grupei AB. Ag.sistemului AOB se afla pe suprafata tuturor celulelor din organism, precum si in diferitele lichide biologice. Ele apar din luna 3-a vietii IU si devin complet mature la 6-12 luni dupa nastere. Biochimic, aceste ag.sint glicoproteine cu GM 300000-1million, alcatuite dintr-un schelet peptidic pe care sunt fixate covalent numeroase lanturi oligozaharidice. Caracterele ag-ice raman nemodificate daca ag-ele sunt tratate cu enzime proteolitice (papaina). Daca sunt tratate cu enzime glicolitice de origine bacteriana sau parazitara (protozoare), dispare specificitatea ag-ica initiala ceea ce demonstreaza ca raspunzatoare pentru aceasta sunt radicalii glucidici. Din sistemul AOB fac parte antigenele A, B si H. Ele deriva dintr-un precursor comun, cu structura lipoproteica, ce are atasat un lant de 4 monozaharide, ultimul fiind **galactoza**. **Gena H**, prezenta la majoritatea indivizilor in forma monozigota HH codifica **fucosil-transferaza**, ce ataseaza galactozei terminale un radical L-fucoza, astfel rezultind **ag.H**, precursorul ag.A si B.

Homozigotii hh, lipsiti de activitatea genei H sint lipsiti de antigenele H, A si B, apartin **fenotipului Bombay** si au in plasma aglutinine anti H, antiA, antiB, prin urmare nu pot dona si primi singe decit in comunitatea lor. La indivizii obisnuiti, functioneaza genele alele A si B, situate pe bratul lung al cromozomului 9. Gena A codifica o N-acetil-galactozamin-transferaza, ce ataseaza ag.H un radical acetil-galactozaminic, astfel rezultind ag.A, iar gena B codifica o D-galactozil-transferaza, ce ataseaza ag.H un radical D-galactoza, astfel rezultind ag.B. Genele A si B sunt codominante. Acelasi locus contine si gena O, inoperanta, ce nu codifica nimic. Astfel, in cadrul sistemului AOB exista 6 genotipuri (AA, BB,AB, AO,BO,OO). Indivizii apartinind grupei O sunt lipsiti de antigenele A si B, dar au pe hematii ag.H. Fenotipic, exista doar 4 variante, deoarece AA=AO si BB=BO.

Grupul sanguin A este neomogen din punct de vedere al puterii antigenice. Subgrupul A1(80% din cei cu grup sanguin A) prezinta putere antigenica maximă, adică aglutinogenul A1 are sensibilitate mare față de aglutininele alfa și aglutinează rapid cu acestea (A1=A tare). Puterea antigenică scade la grupele A slabe: A2(circa 19%) și celelalte, mult mai rar întâlnite (circa 1 %) - A3, A4,A5,A6,Am,Ag,Ad,Ax. La aceste subgrupe reacția de aglutinare se produce lent și este nevoie de titruri mari de aglutinine α, nu apare boala hemolitică și nu apar nici reacții hemolitice la transfuzii repetate celor cu grup A1 sau A1B. La 80% dintre indivizi, saliva contine ag.H, A si B, ei fiind denumiti “**secretori**”, calitatea de secretor fiind conditionata genetic de o pereche de gene alele prezente fie in varianta homozigota (SeSe), fie heterozigota (Sese). Varianta homozigota sese caracterizeaza restul de 20% de indivizi nesecretori.

Aglutininele sistemului AOB sunt **anticorpii naturali si anticorpii imuni anti A si anti B, denumiti aglutininele alfa si beta**. Cei **naturali (aglutinine)** apar in plasma in absenta aglutinogenului (ag) eritrocitar, titrul la nastere fiind 0. Sintesa lor incepe sa apara intre lunile 2-8 dupa nastere, titrul creste lent pina la vîrstă de 8-10 ani, ramind apoi nemodificat pina la senescență, cind scade lent. Aceste aglutinine sunt gammaglobuline sintetizate de celule imunocompetente si apartin claselor IgM si IgG. **Anticorpii imuni** apar in plasma dupa transfuzii de singe incompatibil. Ei au putere aglutinanta mai mare si in prezența complementului au actiune hemolitica, fiind denumiti **hemolizine**.

Antogenele sistemului Rh sunt independente de sistemul AOB. Ele sunt prezente pe hematii incepind cu luna I de viata IU, genele ce codifica sinteza lor fiind pe cromozomul 1. Cel mai important ag.al acestui sistem este ag.D sau Rh, prezent pe hematii a 85% dintre indivizi, denumiti Rh pozitivi, restul de 15%, la care ag.D este absent fiind Rh negativi. In afara acestuia, mai exista inca peste 30 de ag.apartinind acestui sistem, dar fara importanta practica. Ag.din acest sistem sunt de natura lipoproteica. Absenta tuturor ag.din acest sistem de pe suprafata hematilor este denumita “fenomen Rh nul” si este asemănător fenotipului Bombay, in sensul restrangerii posibilitatilor de donare/primire de singe strict la membrii acestui fenotip. Acești indivizi au o formă particulară de anemie hemolitică, datorită scaderii duratei de viață a hematilor, datorită modificării proprietăților membranei eritrocitare, ca efect al absenței tuturor ag.din acest sistem.

Anticorpii sistemului Rh sunt numai de tip imun, ei rezultind in urma izoimunizarii dupa transfuzii, sarcini incompatibile sau in urma autoimunizarii, la cei cu deficit imun.Cel mai important ac.est este **ac.antiD**, ce apartine IgG si traverseaza bariera fetoplacentara,

producind **anemia hemolitica a nou-nascutului sau eritroblastoza fetala**, in cazul femeilor Rh neg,aflate la a doua sarcina cu fat Rh poz. In acest caz, al doilea contact al hematiilor fatului cu singele matern permite cresterea rapida a titrului de ac.antiD, in cadrul raspunsului imun de tip secundar, anticorpi ce produc hemoliza la fat. Pt a preveni acest risc, se recurge la administrarea de anticorpi antiD, preparati din plasma indivizilor Rh neg, imunizati la ag.D. O doza= 1mL ce contine 300 μ g, suficienta pt.a contracara efectul imunizant a 30mL de singe integral. Se administreaza pt. a preveni imunizarea femeilor Rh neg, expuse eritrocitelor Rh poz.prin: hemoragii materno-fetale (avort, metroragii in timpul sarcinii, sarcina ectopica, traumatism abdominal in timpul sarcinii, amniocenteza); in cazul primei sarcina cu fat Rh poz, se adm.postpartum. La o a doua sarcina, se adm.antepartum, la 28 sapt.de sarcina.

Aspecte practice ale transfuziei. O unitate de singe este o cantitate de 450 mL de singe integral. Aceasta poate fi separat in componente. Singele donat este supus numeroaselor teste pt.boli infectioase (virusul hep B, C, HIV I si II, Human T Cell Limfotrophyc Virus I si II, sifilis,malarie). Singele conservat, cu o valabilitate de 42 de zile (ca si masa eritrocitara) are pH mai scazut, continut in ATP si 2,3-DPG mai mic si sufera in timp o discreta hemoliza. Reactiile adverse imune posttransfuzionale se manifesta prin hemoliza acuta intravasculara.

Aglutininele antiA sau antiB, IgM ale primitorului, aglutineaza hematite transfuzate, activeaza complementul si induc hemoliza. In cazurile severe,se instaleaza socul, coagularea intravasculara diseminata si insuficienta renala acuta.

Clinic, pacientul are febra, frisoane, dureri toracice, lombare si la locul perfuziei, greata,dispnee, hemoglobinurie, oligurie si hipotensiune arteriala.

La subiectul anesteziat se constata hipoTA, hemoglobinurie si singerare in plaga operatorie. Masurile prompte instituite sunt: oprirea perfuziei cu singe, combaterea hipoTA si asigurarea fluxului plasmatic renal cu fluide si diuretice. Evaluarea severitatii hemolizei se face prin: nivelul hemoglobinemie, al Ht, LDH si bilirubina indirecta, care creste la 3-6 ore de la episodul hemolitic acut.

Reactiile tardive posttransfuzionale se datoreaza imunizarii primare sau secundare impotriva altor antigene eritrocitare (Rh,Kell, Duffy, Kidd).

Raspunsul primar apare la 1-2 sapt. dupa expunerea la antigen, iar cel secundar – la 1-5 zile dupa expunerea la antigen.